

Høring NRS(V) Regnskapsføring av livsvarig AFP i offentlig sektor - Oppsummering høringskommentarer

Høringsvar er avgitt av:

- BDO
- Den Norske Aktuarforening
- EY
- Gabler
- KLP
- NHO
- Norges Handelshøyskole
- Norske Fag og Friskolers Landsforbund
- Skattedirektoratet (ingen merknader)
- Statistisk sentralbyrå (ingen merknader)
- Rogaland Revisjon IKS (mottatt 27.februar)

Opptjeningsperiode

Tema/Punkt	Høringsinstans	Mottatt høringskommentar	Kommentarer
Klassifisering av ordningen (4.1)	Gabler	Angir at ordningen må klassifiseres som en flerforetaksordning med mindre foretaket har egen pensjonskasse og ikke er med i noe premieutjevningsselskap og der foretakene heller ikke er under samme kontroll.	Det er gitt veiledning for når dette er en foretakspesifikk ordning og når det er en flereforetaksordning. Veiledningen anses tilstrekkelig på dette området
Opptjeningsperiode (4.2.1)	NHH	HU innebærer at det ikke blir kostnadsført pensjon i perioder etter 31.desember det året vedkommende fyller 61 år, selv om den ansatte skulle velge å bli i jobben. NHH er ikke overbevist om at balansefokuset i IAS 19 er i samsvar med sammenstillingsprinsippet, og stiller spørsmål ved om opptjeningsperioden burde være forventet arbeidsperiode.	Problemstillingen knyttet til opptjeningsperiode er ikke unik for AFP. Dette er en prinsipiell problemstilling som bør adresseres som del av en fremtidig oppdatering av NRS 6. Frem til dette eventuelt blir prioritert anses det mest hensiktsmessig å se hen til IAS 19 der det mangler regulering i NRS 6, i tråd med tidligere praksis
Opptjeningsperiode (4.2.1)	Den Norske Aktuarforening	Den Norske Aktuarforening mener opptjeningsperioden bør være frem til uttakstidspunktet: <ul style="list-style-type: none">• Dersom man ikke kvalifiserer ved 62 år, kan dette repareres	At beholdningen reguleres også etter 31.desember det året man fyller 61 år og frem til uttak, innebærer ikke at det skjer

		<p>ved å jobbe etter fylte 62 år</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beholdningen vokser også etter fylt 61 år • For å få rett på AFP, må den ansatte stå i stillingen frem til uttak • Det er forsinkelse ved beregning av faktisk opptjening i folketrygden 	<p>ytterligere opptjening da beholdning også reguleres for ansatte som tar ut AFP. At den ansatte kan få en gunstigere regulering er ikke betinget av fortsatt ansettelse hos dagens arbeidsgiver, da det er tilstrekkelig å være ansatt hos en arbeidsgiver som er tilknyttet offentlig tjenestepensjon.</p> <p>Dette gjelder også ansatte som ikke kvalifiserer ved 62 år, men som kan reparere relevante vilkår med å jobbe lengre. Etter 31.12 året de fyller 61 blir beholdningen kun G-regulering. Inntekt etter dette tidspunktet fører ikke til økt pensjonsbeholdning.</p> <p>Innspillet tas derfor ikke til følge</p>
Opptjeningsperiode (4.2.1)	KLP	<p>Mener mye taler for at opptjeningsperioden bør være frem til uttakstidspunktet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I enkelte tilfeller må man jobbe utover 61 år for å kvalifisere, og i så tilfelle vil pensjonsgivende inntekt etter 31. desember året man fyller 61 år, også telle med i utmålingen • Ulik regulering før og etter uttakstidspunktet, påvirker pensjonens størrelse (G-regulering før uttak, P-regulering etter uttak. P-regulering er lavere enn G-regulering). 	Samme som over
Måling av brutto pensjonsforpliktelse (4.2.2)	Gabler	Savner en beskrivelse av hvordan AFP forpliktelsen skal estimeres da pensjonsinnretningene ikke har tilgang til den enkeltes opptjening i folketrygden. Viser til at SPK har utgitt et notat med en (mulig) beregningsmetode	<p>Veiledningen skal håndtere prinsippene for beregning, og ikke konkret hvilken estimeringsmetode eller hvilke datakilder som skal brukes.</p> <p>Veiledningen er også godt kjent i aktuarmiljøet.</p> <p>Dette er for øvrig ikke en ny problemstilling. Andre pensjonsytelser har også hatt samordning med pensjon fra folketrygden.</p>
Måling av brutto pensjonsforpliktelse	Gabler	Påpeker at det er et spørsmål knyttet til hvem det skal regnes på da ikke alle får rett på AFP. Anbefaler å regnes på alle aktive som ikke er helt eller delvis uføres, uten å si ut hvem som kanskje ikke får AFP,	Dette vurderes hensyntatt slik veiledningen er utformet. Beregning skal hensynta/være et forventningsrett

		men hensynta dette i beregningen av forpliktelse knyttet til den enkelte ansatt.	estimat av alle mulige utfall, hvor et utfall er at den ansatte ikke får rett på AFP. Se også kommentar under
Måling av brutto pensjonsforpliktelse (4.2.2) – sannsynligheter for ulike utfall	Den Norske Aktuarforening	Den Norske Aktuarforening anbefaler at det ikke beregnes sannsynligheter for de ulike mulige utfallene, men at dette forenkles ved å slå sammen sannsynlighetene til én sannsynlighet Nåværende ansatte: Anbefaler å bruke en faktor. Dersom det forventes at 2 % ikke vil kvalifisere, og at det vil mottas refusjon på 13 % av utbetalt pensjon, brukes en faktor på 0,85. Oppsatte rettigheter: Foreslår å avkorte med tjenestetid for fordelingsnøkkel, og faktor på 0,55 som representerer andel oppsatt som går til refusjon til andre ordninger.	Veiledningen angir hvilke mulige utfall som skal hensyntas i målingen av pensjonsforpliktelsen til de ansatte. Det var ikke intensjonen at sannsynligheten for vært enkelt utfall må eksplisitt angis. Det viktige er at pensjonsforpliktelsen blir et forventningsrett estimat av de mulige utfallene. Praktisk operasjonalisering må utvikles gjennom praksis.
Måling av brutto pensjonsforpliktelse (4.2.2) – sannsynligheter for ulike utfall	Gabler	Anbefaler at det ikke beregnes sannsynligheter for de ulike mulige utfallene, men at dette forenkles ved å slå sammen sannsynlighetene til én sannsynlighet. Eventuelt at det lages forskjellige sannsynligheter for aktive og oppsatte rettigheter. Sannsynligheten for å få dekket noe fra andre kan hensyntas som et prosentvis fradrag (avkortingsgrad).	Samme som over
Flerforetaksordninger (punkt 4.3) – tilstrekkelig grunnlag for regnskapsføring	KLP	KLP deler ikke oppfatning om at foretak som hovedregel skal balanseføre AFP-forpliktelser. KLP har analysert alle avtaler og finner ingen nøkkel som pålitelig og konsistent allokterer forpliktelsen ut til det enkelte foretak. Viser til at det er betydelige forskjeller mellom offentlig tjenstepensjon (OFTP) og AFP. For OFTP er premiereserve vurdert å være en konsekvent og pålitelig allokeringsnøkkel, fordi reguleringspremien beregnes basert på foretakets egen premiereserven og de regnskapsmessige forpliktelsene i stor grad knytter seg nettopp til fremtidig lønnsvekst på allerede opptjente rettigheter. For AFP vil ikke premiereserve være egnet allokeringsnøkkel, da finansiering i hovedsak skjer gjennom en engangspremie på uttakstidspunktet. Engangspremien utjevnes basert på pensjonsgrunnlag. Årets pensjonsgrunnlag er heller ikke vurdert å være en egnet allokeringsnøkkel, da det gir et øyeblikksbilde og foretak kan i enkelt år ha en vesentlig annerledes utvikling enn snittet. I tillegg er ikke pensjonsgrunnlag egnet til å fordele forpliktelse knyttet til reguleringsansvaret da reguleringspremier utjevnes basert på	Som følge av høringsinnspillet er veiledningen skrevet om på dette området

		<p>premiereserver.</p> <p>KLP kan ikke innestå for allokeringen, og har i 2025 levert beregninger der livsvarig AFP ikke er inkludert for private bedrifter med pensjonsordninger i KLP</p>	
<p>Flerforetaksordninger (punkt 4.3) – tilstrekkelig grunnlag for regnskapsføring</p>	NHO	<p>Viser til veiledningens som angir at «Basert på at offentlig AFP er organisert i et liknende risikofelleskap som den offentlige AFP forpliktelsen, vurderes det som rimelig at det også for den offentlige AFP ordningen foreligger informasjon for allokering og balanseføring av forpliktelsen»</p> <p>Understreker betydningen av at det må gjøres en konkret vurdering av om det foreligger et konsistent og pålitelig grunnlag for allokering, og at det ikke er tilstrekkelig å legge til betraktninger om hva som er rimelig. Underbygger dette med å vise til at KLP har kommet til at det ikke er mulig å beregne forpliktelser i sykepleierordningen.</p> <p>Mener at pensjonsleverandøren er den best egnede til å foreta vurdering av om det foreligger et konsekvent og pålitelig grunnlag for allokering.</p>	<p>Som følge av dette og andre høringsinnspill er veiledningen oppdatert slik at det fremkommer at offentlig AFP i KLP har andre egenskaper enn offentlig tjenestepensjon i KLP og at det må foretas en konkret vurdering av det enkelte foretak om det foreligger et konsistent og pålitelig grunnlag for allokering</p>
<p>Flerforetaksordninger (punkt 4.3) – tilstrekkelig grunnlag for regnskapsføring</p>	BDO	<p>Enige i at NRS 6 innebærer at det skal gjøres en konkret vurdering av om det foreligger tilstrekkelig informasjon for balanseføring.</p> <p>Likevel bekymret for om dette gir en hensiktsmessig regulering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det enkelte foretak må gjøre en konkret vurdering av om det foreligger tilstrekkelig informasjon til å måle forpliktelsen pålitelig. Dette er en krevende vurdering, og de færreste foretak har kompetanse til å gjøre dette. I praksis vil nok de fleste kun forholde seg til aktuarberegningen fra KLP som, med unntak for helseforetakene, ikke inkluderer livsvarig AFP. Dette selv om KLP i veiledning sendt ut sammen med aktuarberegningen angir at det for noen store og stabile foretak vil være grunnlag for balanseføring, og at foretak som vurderer at det er tilfelle må ta kontakt for å motta aktuarberegning. • Sammenlignbarhet reduserer når noen balanseførere og andre ikke balansefører AFP-forpliktelsen. KLP har i sine aktuarberegninger lagt til grunn at helseforetakene, i motsetning til sykehus som ikke er helseforetak, kan beregne AFP forpliktelser pålitelig. Ikke åpenbart at det gir god informasjon <p>Stiller spørsmål ved om det i et kost/nytte perspektiv hadde vært mer</p>	<p>Som følge av dette og andre høringsinnspill er veiledningen knyttet til pålitelig og konsistent allokering utvidet og gjort mer konkret.</p> <p>Innspill om en videre adgang til å regnskapsføre som innskuddsbasert ordning tas ikke til følge. NRS sin vurdering er at dette vil kreve endringer i NRS 6, noe som ikke anses aktuelt på nåværende tidspunkt.</p>

		hensiktsmessig om samtlige foretak med livsvarig AFP som regnskapsmessig er flerforetaksordninger, regnskapsfører ordningen som om den var en innskuddsbasert ordning.	
Flerforetaksordninger (punkt 4.3) – tilstrekkelig grunnlag for regnskapsføring	NHH	<p>Enig i høringsutkastets utgangspunkt om at det bør være mulig å estimere pensjonens størrelse.</p> <p>Synes kriteriene [i NRS 6] for når det foreligger tilstrekkelig informasjon er formulert slik at regnskapsavlegger må bevise at forpliktelsen skal innregnes. Mener bevisbyrden burde vært snudd, slik at regnskapsavlegger isteden må bevise hvorfor innregning av forpliktelsen gir misvisende regnskap. Ved å unnlate balanseføring, undervurderes selskapets forpliktelser. Selv om det knytter seg usikkerhet til målingen, kan det likevel være relevant å innregne denne.</p>	Veiledning knyttet til området er utvidet, men med fortsatt målsetning om en nøytral tilnærming. NRS kan ikke se støtte i NRS 6 som tilsier at det foreligger en bevisbyrde den ene eller andre retningen, og innspillet tas derfor ikke til følge.
Flerforetaksordninger (punkt 4.3) – tilstrekkelig grunnlag for regnskapsføring	EY	Viser til at veiledningen legger opp til at det enkelte selskap vil være i stand til å måle sine forpliktelser. Påpeker at dette innebærer at AFP i offentlig sektor vil regnskapsføres ulikt privat sektor. I privat sektor balanseføres ikke AFP-forpliktelser, og innebærer at den økonomiske realiteten ikke reflekteres i regnskap. Mener det er nødvendig at NRS ser på muligheten for å utvikle veiledning for regnskapsføring av AFP i privat sektor.	Høringskommentar gjelder ikke det materielle innholdet i utkast til veiledning
Flerforetaksordninger (punkt 4.3) – tilstrekkelig grunnlag for regnskapsføring	Norske Fag- og Friskolers Landsforbund	Støtter Virkes innspill til en løsning som gjør at de regnskapsmessige engangskostnadene ved omgjøring av AFP-ordningen ikke blir urimelig høye.	Høringskommentar gjelder ikke det materielle innholdet i utkast til veiledning
Flerforetaksordninger (punkt 4.3) - allokeringesnøkkel	BDO	<p>Dersom endelig veiledning også legger til grunn at hvert foretak skal gjøre en konkret vurdering av om ordningen kan balanseføres, etterlyses mer veiledning på hva som er en konsekvent og pålitelig allokeringesnøkkel både prinsipielt og spesifikt knyttet til KLP</p> <p>Slik BDO ser det er en konsekvent og pålitelig allokeringesnøkkel, en nøkkel som gir en forpliktelse som reflekterer foretakets andel av fremtidige premier knyttet til de ansatte som det er beregnet forpliktelser for.</p> <p>For foretak med AFP pensjon i KLP, viser BDO til KLPs veiledning som angir at premiereserve kan være en konsekvent og pålitelig allokeringesnøkkel for store og stabile foretak. Dette fremstår ikke urimelig, men det etterlyses mer konkret veiledning til hvordan det foretak kan vurdere om de er et stort og stabilt foretak, herunder f.eks om det krever en konkret kartlegging av foretakets historiske andeler av</p>	Veiledning knyttet til området er utvidet

		både premiereserve og premiegrunnlag.	
Flerforetaksordninger (punkt 4.3) - allokeringssnøkkel	Gabler	<p>Det bør tydeliggjøres at beregninger knyttet til kostnaden må gjøres ut fra samme antagelser om kostnaden i prosent av pensjonsgrunnlag for alle i et premiefelleskap</p> <p>Viser til at det for forpliktelsen er vanlig å fordele ut fra premiereserve. AFP har i starten ingen eller små premiereserver. Angir at totale premiereserver for alle forpliktelser kan være et alternativ i starten</p>	Det er innarbeidet mer veiledning om egenskapene til fordelingsnøkler. Hva som er den beste tilgjengelige fordelingsnøkkel må vurderes konkret for den enkelte fellesordning og virksomhet som deltar i ordningen.
Andre kommentarer	Den Norske Aktuarforening, Gabler	Antar at veiledningen med «risikofelleskap» viser til det som i forsikringsbransjen omtales som «premieutjevningsselskap». Gabler påpeker at risikofelleskap i forsikringssammenheng er knyttet til dødelighet og uførhet og også kan gjelde pensjonsordninger som ikke har premieutjevningsselskap.	Terminologi er oppdatert for å unngå misforståelser
Andre kommentarer	EY	Påpeker at det brukes annen skrifttype i veiledningens punkt 4.3.1 enn ellers i dokumentet	Korrigert
Andre kommentarer	EY	HU viser flere steder til IAS 19 (som også er tillatt å bruke etter NRS 6), og HU kan oppfattes å sammenblande de to regelsettene. Anbefaler å tydeliggjøre at henvisninger til IAS 19 skyldes manglende regulering i NRS 6, og at det derfor sees hen til IAS 19 også om NRS 6 legges til grunn.	Den eneste henvisningen til IAS 19 er knyttet opptjeningsperiode. Formulering er noe justert for å gjøre dette enda tydeligere
Andre kommentarer	EY	I punkt 4.4.1 brukes begrepet «prinsippvalg». Dette begrepet brukes ikke i NRS 19.56 selv om formuleringen er å forstå som at det foreligger et prinsippvalg. Anbefaler å samordne begrepsbruk, fortrinnsvis ved tydeliggjøring i NRS 6 om at det foreligger et prinsippvalg.	Innspill tas ikke til følge. NRS 6 bruker formuleringen "Planendringer med tilbakevirkende kraft som er betinget av fremtidig ansettelse, innregnes enten i resultatregnskapet umiddelbart eller fordeles lineært over tiden frem til ytelsen ikke lenger er betinget av fremtidig ansettelse." Denne formuleringen kan ikke forstås på annen måte enn at det er to likestilte alternativer, noe som representerer et prinsippvalg. Dette kunne vært skrevet på en tydeligere måte i NRS 6, men er ikke alene grunn til å gjøre en endring i standarden
Andre kommentarer	BDO	I 4.1.1 angis at «innskuddsplaner er planer hvor foretakets forpliktelse er å betale et nærmere bidrag til den enkelte pensjonssparing». Foreslår å presisere at foretakets forpliktelse er å betale et nærmere bidrag til den enkelte <u>ansattes</u> pensjonssparing.	Korrigert

Andre kommentarer	Rogaland revisjon IKS	<p>Mener at det å ikke balanseføre livsvarig AFP i KLP ikke gir et rettviseende bilde av selskapenes resultat og økonomiske stilling og ikke vil være i tråd med regnskapsloven § 3-2a. Uten AFP viser beregningene for alle selskapene Rogaland revisjons reviderer netto pensjonsmidler, mens realiteten er en netto forpliktelse. Mener dette er direkte misvisende.</p> <p>Problematisk at KLP og andre kommunale pensjonskasser gjør det ulikt da det påvirker KOSTRA Rapportering og selvkostberegninger.</p> <p>Angir også at «Når KLP ikke vil beregne eller gjøre et estimat av forpliktelsen for livsvarig AFP har tilnærmet alle selskapene gjort et estimat av forpliktelsen selv. Estimatet på foretakets andel av forpliktelsen for livsvarig AFP er lik foretakets andel av total AFP forpliktelse basert på foretakets andel av premiereservene med tillegg av arbeidsgiveravgift. Dette er en metode som er foreslått av Gabler i sitt høringssvar og som KLP mener kan benyttes for svært store foretak.»</p>	<p>Innspillet tas ikke til følge. Det følger av NRS 6 at pensjonsforpliktelsen ikke skal balanseføres dersom det ikke foreligger tilstrekkelig grunnlag for måling. I slike tilfeller anses det å bli bedre informasjon å kostnadsføre premien.</p>